

*Eiropas Sociālā fonda projekts Nr.1DP/1.4.1.2.3./09/IPIA/NVA/003
„Rīgas plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu attīstības programmas alternatīviem sociālās
aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem
2010. - 2016.gadam izstrāde”*

**Rīgas plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu
attīstības programma
alternatīviem sociālās aprūpes un sociālās
rehabilitācijas pakalpojumiem
2010. - 2016.gadam**

***1.redakcija
(uz 20.03.2010.)***

Rīga, 2010

Sociālo pakalpojumu programmas 1. redakcijas kopsavilkums

Lai gūtu priekšstatu par sociālo pakalpojumu saņēmēju portretu, 2009.gada decembrī notika Rīgas plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu saņēmēju aptauja. Kopumā tika aptaujāti 1304 sociālo pakalpojumu saņēmēji, tādējādi ļaujot identificēt galvenās pakalpojumu saņēmēju vajadzību un aktuālo problēmu tendences. Sociālo pakalpojumu programmas sagatavošanā tika iesaistīti arī sociālo pakalpojumu speciālisti no visa Rīgas plānošanas reģiona, kuri apkopoja un sagatavoja detalizētu informāciju par sociālajām problēmām un situāciju katrā novadā, kā arī sniedza esošo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu izvērtējumu. Savukārt, lai identificētu iespējamās sociālo pakalpojumu saņēmēju problēmu risinājumus un apmierinātu viņu vajadzības, uz viedokļa apmaiņu septiņās fokusgrupu sanāksmēs tika aicināti Rīgas plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu sniedzēji gan no valsts, gan pašvaldības, gan nevalstiskā sektora un pakalpojumu saņēmēju intereses pārstāvošās organizācijas. Fokusgrupu mērķis bija noskaidrot dalībnieku viedokli par sociālās atstumtības riskam pakļauto mērķa grupu raksturīgajām problēmām un identificēt iespējamās risinājumus sociālo pakalpojumu jomā. Fokusgrupu rezultātā tika identificēti dažādi iespējamie sociālās atstumtības riskam pakļauto personu problēmu risinājumi

Šajā sociālo pakalpojumu programmas 1. redakcijas kopsavilkumā iepazīstināsim jūs ar galvenajiem secinājumiem, iespējamo risinājumu un alternatīvu analīze, savukārt ar sociālo pakalpojumu programmas redakcijas pilno versiju aicinām jūs iepazīties mājas lapā www.rpr.gov.lv/spp

1. Rīgas plānošanas reģiona sociālo pakalpojumu saņēmēju raksturojums

- Sociālo pakalpojumu saņēmēji pirmām kārtām vēlas palielināt iespējas saņemt sociālo palīdzību pamatvajadzību nodrošināšanai, t.sk., pārtika, apģērbs, dzīvesvieta, apkure, komunālie maksājumi u.c. Līdz ar to īpaši šī brīža ekonomiskās krīzes apstākļos būtu svarīgi attīstīt alternatīvus pakalpojumus, kas sniegtu ieguldījumu šo pamatvajadzību apmierināšanā.
- Iedzīvotāji izsaka lielu nepieciešamību pēc sociālā darbinieka konsultācijām pašvaldībā un vienlaicīgi norāda, ka informāciju par sociālajiem pakalpojumiem viņi visbiežāk iegūst sociālajos dienestos. Tas liek secināt, ka sociālo pakalpojumu attīstība ir saistāma ar atbilstoša daudzuma sociālo darbinieku nodrošināšanu pašvaldībās.
- Sociālās atstumtības riskam pakļauto grupu pārstāvji par savām vajadzībām, kuras varētu risināt ar sociālo pakalpojumu nodrošinājumu, norāda tādas sociālo pakalpojumu formas, kuras pieprasa dažādu jomu integrētu pielietojumu – apmācības, brīvā laika pavadīšanas aktivitātes (kultūras pasākumi, sporta aktivitātes), psiholoģiskais atbalsts, transporta nodrošinājums un pavadoņa asistenta pakalpojums, atbalsts nodarbinātības jautājumu risināšanā personām ar īpašām vajadzībām u.c. Šādu vajadzību apmierināšanai ar citu profesionālo jomu integrāciju ir socializējošs mērķis, tāpēc ir nepieciešams pārskatīt pašreiz normatīvajos aktos noteikto sociālo pakalpojumu veidu uzskaitījumu un prasības sociālajiem pakalpojumiem, lai pašvaldībām būtu iespēja radīt tādas sociālos pakalpojumus, kas pietiekoši elastīgi varētu pielāgoties iedzīvotāju vietējām vajadzībām.
- Konsultācijas sadzīves vadīšanā ir īpaši nepieciešamas tādām mērķa grupām kā no vardarbības cietušajiem, personas un ar atkarības problēmām un jaunieši pēc ārpusģimenes aprūpes, kā arī vārdzirdīgajiem un nedzirdīgajiem. Tas norāda uz sociālo prasmju trūkumu, kas raksturīgs šīm mērķa grupām. Šādas prasmes var apmācīt rehabilitācijas centros vai arī dienas centros dzīvesvietā īpaši apmācīti darbinieki. Konsultācijas konfliktsituāciju gadījumā ģimenē ir īpaši nepieciešamas no vardarbības cietušajiem, nepilnām ģimenēm, daudz bērnu ģimenēm, personām ar atkarības problēmām, no ieslodzījuma vietām atbrīvotajiem un bezdarbnieki. Jūrmalā un novados arī gandrīz katrs desmitais jauniešs pēc ārpusģimenes aprūpes ir saskāries ar tuvinieku vardarbības pieredzi. Šīs atbildes liek secināt, ka šīs situācijas un problēmas, kurās nonākušas minētās mērķa grupas ir jārisina, iesaistot visu ģimeni un veidojot atbalsta

programmas visai ģimenei un tuviniekiem, kaut arī primārais sociālā darba klients ir, piemēram, no vardarbības cietušais, atkarīgais, no ieslodzījuma atbrīvotais vai bezdarbnieks.

- Vardarbību ģimenē un ārpus tās bez mērķa grupas – no vardarbības cietušie – kā problēmu atzīmē arī nepilnās ģimenes, personas ar atkarības problēmām, bezpajumtnieki un daudz bērnu ģimenes. No ieslodzījuma vietām atbrīvotie vairāk saskaras ar vardarbību ārpus ģimenes. Jūrmalā un novados vairāk nekā Rīgā jaunieši pēc ārpusģimenes aprūpes vardarbību ģimenē un ārpus ģimenes norāda kā problēmu, ar kuru viņi ir saskārušies pēdējā gada laikā. Saistot to kopā ar atbildēm par konfliktsituācijām, var secināt, ka, iespējams, jauniešu pēc ārpusģimenes aprūpes konfliktu risināšanas pieredze saistās ar vardarbību. Tas liek secināt, ka šīm mērķa grupām ir nepieciešami sociālie pakalpojumi, kuri ir vērsti uz pozitīvu socializāciju un konfliktu risināšanas prasmju attīstību, piemēram, atbalsta un izglītojošās grupas, dienas centra pakalpojumā ietilpstošās individuālās dažādu speciālistu konsultācijas.
- Alkoholisma un narkomānijas problēmas ir nozīmīgākas tādās mērķa grupās kā personas ar atkarības problēmām, no vardarbības cietušie, bezpajumtnieki un no ieslodzījuma vietām atbrīvotie. Ir jāatzīmē, ka liela daļa personu ar atkarības problēmām neatzīst, ka viņiem ir alkoholisma problēmas. Var secināt, ka vielu atkarību problēma ir saistīta ar citu problēmu esamību vai arī veicina citu problēmu esamību, tāpēc pārmērīgas alkohola lietošanas problemātika būtu jārisina paralēli sociālo pakalpojumu sniegšanai vardarbības un bezpajumtniecības gadījumos, kā arī veicot sociālo darbu ar personām, kuras atbrīvotas no ieslodzījuma vietām, kā arī ģimenēm ar bērnu – invalīdu. Jūrmalā un novados papildus iepriekš minētajām mērķa grupām alkoholisma problēmu atzīmējuši ir arī bezdarbnieki.
- Gandrīz pusei sociālo pakalpojumu saņēmēju ir grūtības ārstēties naudas līdzekļu trūkuma dēļ, kas nozīmē, ka veselības aprūpes pakalpojumiem un to pieejamībai būtu jābūt vairāk saistītai ar iedzīvotāju ienākumu līmeni. Iespējams, ir nepieciešams domāt par veselības aprūpes pakalpojumiem, kas paredzēti tieši trūcīgākajām iedzīvotāju grupām.
- Tādām grupām kā bezpajumtnieki, no soda izciešanas vietas atbrīvotie un vardarbībā cietušie problēmu risināšana ar sociālo pakalpojumu palīdzību ir jāsaista ne tikai ar sociālā darbinieka konsultāciju pieejamību, bet arī ar pajumtes un pārtikas nodrošinājumu. Tas nozīmē, ka sociālās rehabilitācijas pakalpojumus šīm mērķa grupām ir jānodrošina sociālās rehabilitācijas vai krīzes centrā, kurā noteiktu pārejas periodu tiek nodrošināta pajumte, ēdināšana un sociālās rehabilitācijas pasākumu īstenošana. Ir nepieciešamas dažāda līmeņa nakts patversmes un patversmes, lai tās atbilstu un saistītos ar klienta motivācijas līmeni un sociālās rehabilitācijas rezultātiem.
- Ģimenes ar bērnu invalīdu, personas ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī no vardarbības cietušās personas par sev visvairāk nepieciešamām uzskata atbalsta un pašpalīdzības grupas.
- Krīzes centru un konsultatīvo krīzes centru pakalpojums nepieciešams ģimenēm ar bērniem, bezpajumtniekiem, personām ar atkarības problēmām, no vardarbības cietušās personas;
- Pavadoņa – asistenta pakalpojumu par nepieciešamu uzskata ģimenes ar bērnu invalīdu, personas ar funkcionāliem traucējumiem, t.sk. personas ar kustību, redzes, dzirdes traucējumiem un aprūpes mājās saņēmēji.

2. Rīgas plānošanas reģionā esošo sociālo pakalpojumu raksturojums

- Esošā situācija Rīgas reģionā sociālo pakalpojumu nodrošinājumā ir ļoti dažāda. Rīgā ir vislielākā sociālo pakalpojumu dažādība un visvairāk sociālo pakalpojumu sniedzēju no nevalstiskā sektora. Pārējās pašvaldībās ir salīdzinoši neliela sociālo pakalpojumu daudzveidība. Pārsvarā pieejami ir ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojums institūcijā un tādi pakalpojumi dzīvesvietā kā dienas aprūpes centrs un aprūpe mājās. Tas liek secināt, ka sociālo pakalpojumu attīstība Rīgā un novados ir plānojama dažādā veidā. Ja novados sociālo pakalpojumu attīstība ir vairāk saistāma ar neesošu sociālo pakalpojumu attīstīšanu, tad Rīgā tā ir jāsaista ar esošo sociālo pakalpojumu specializāciju, ar

sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaistīto darbinieku apmācību darbam ar konkrētām sociālās atstumtības riskam pakļautām mērķa grupām un esošo sociālo pakalpojumu piedāvājuma kvantitātes palielināšanu.

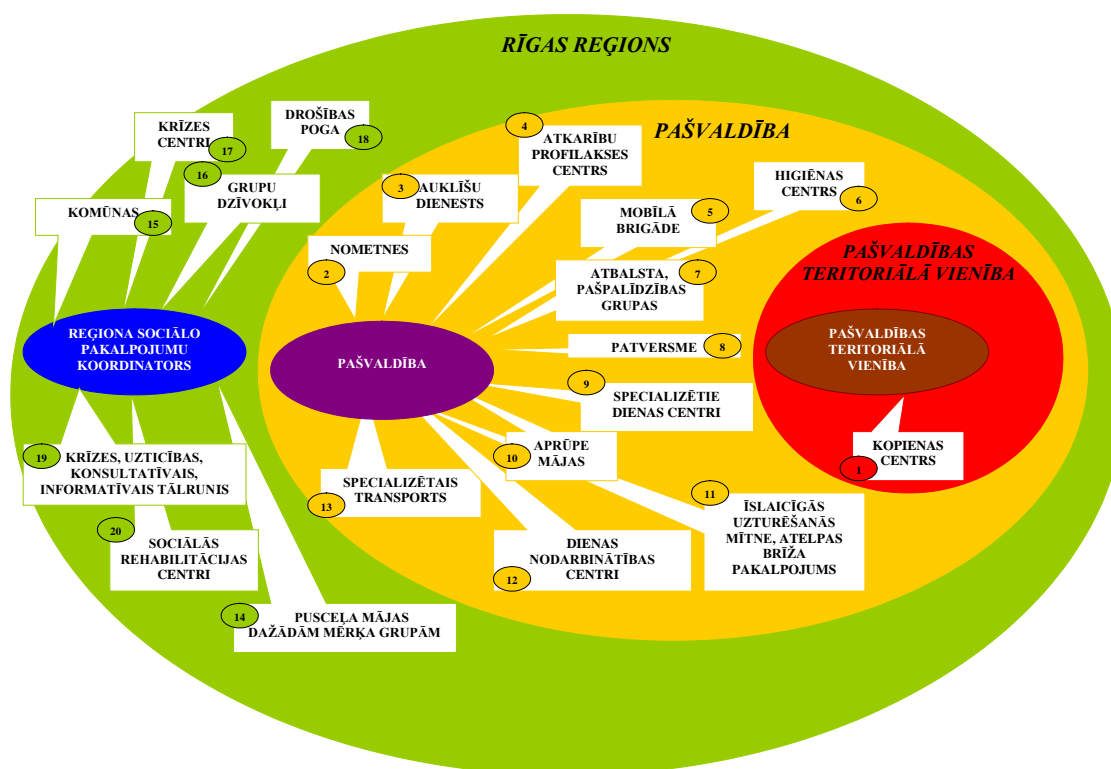
- Visvairāk Rīgas reģionā ir ilgstošās sociālās un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi institūcijā bērniem un pieaugušajiem, bet dzīvesvietā visizplatītākie ir dienas aprūpes centri un aprūpe mājās. Ir konstatējams, ka aprūpes mājās pakalpojums, ko saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumu ir jānodrošina katrai pašvaldībai, visās Rīgas reģiona pašvaldībās netiek nodrošināts. No tā var secināt, ka sociālo pakalpojumu attīstība Reģionā ir jāsaista ne tikai ar inovatīviem risinājumiem atsevišķu mērķa grupu specifisko vajadzību apmierināšanā, bet arī tādu pakalpojumu kā aprūpe mājās attīstīšanā. Pretējā gadījumā var rasties situācija, kad kādas mērķa grupas specifiskās vajadzības tiek apmierinātas, bet pakalpojums, kas ir nepieciešams lielākai daļai visu iedzīvotāju noteiktā dzīves posmā, netiek nodrošināts.
- Rīgas reģionā ir salīdzinoši liels skaits tādu sociālo pakalpojumu, kurus nevar pieskaitīt ne pie viena no MK 03.06.2003. noteikumos nr.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” minētajiem pakalpojumiem. Tas liek secināt, ka jau šobrīd pastāv situācija, ka MK noteikumos minētais sociālo pakalpojumu veidu uzskaitījums nav pilnīgs un neietver visus iedzīvotāju vajadzībām atbilstošos pakalpojumus. Sadaļā „Cits” respondenti ir atzīmējuši tādus sociālos pakalpojumus kā dienas centrs, specializētais transports, pavadonis – asistents, atbalstītā darba pakalpojums u.c., kuru iekļaušana normatīvajos aktos ir nepieciešama, lai normatīvi nostiprinātu šādu pakalpojumu kā sociālo pakalpojumu statusu. Ja analizē datus par sociālo pakalpojumu nodrošinājumu pa dažādām mērķa grupām, tad var konstatēt, ka ar sociālajiem pakalpojumiem vismazāk ir nodrošinātas tādas mērķa grupas kā ielu bērni, jaunieši un ģimenes ar bērniem, nepilngadīgas māmiņas un bērni bāreņi. Tas nozīmē, ka dominē tādi sociālie pakalpojumi, kas vērsti uz sociālām problēmām, kuras jau pastāv, taču maz uzmanības ir pievērsts sociālajiem pakalpojumiem, kas vērsti uz agrīnu iejaukšanos un problēmu profilaksi. Tāpēc turpmāk sociālo pakalpojumu attīstīšanā Rīgas reģionā būtu lielāka uzmanība jāveltī tieši sociālajiem pakalpojumiem, kuru mērķa grupa ir bērni pēc 12 gadu vecuma, pilngadīgi jaunieši ar zemām sociālajām prasmēm un ģimenes ar bērniem. Salīdzinoši maz sociālo pakalpojumu Rīgas reģionā ir arī tādām mērķa grupām kā vardarbībā cietušās personas, personas, kas atbrīvotas no ieslodzījuma un cilvēktirdzniecības upuri.
- Kopumā salīdzinot 2008.gada datus ar 2009.gada datiem var konstatēt, ka sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits palielinās. Rīgā skaitliski vislielākās sociālās grupas – sociālo pakalpojumu saņēmēji ir pensijas vecuma cilvēki, bezpajumtnieki un personas ar kustību traucējumiem. Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaita palielināšanās ir saistāma ar jaunu sociālo pakalpojumu attīstību un jau pastāvošu sociālo pakalpojumu vietu skaita pieaugumu.
- Ir secināms, ka sociālo pakalpojumu sniedzēji ir lielākoties atkarīgi no pašvaldības finansējuma. Rīgas plānošanas reģionā kopumā 92% sociālo pakalpojumu saņem pašvaldības finansējumu, 26% pakalpojumu ir maksas pakalpojumi, 23% - saņem arī ziedojumus, savukārt 16% tiek atbalstīti no projektiem un fondiem. Tikmēr tikai 6% gadījumu pakalpojumu pārķ valsts. Jāpiebilst, ka viens sociālais pakalpojums nereti saņem vairāku veidu finansējumu. Tātad, pašvaldība ir lielākais sociālo pakalpojumu pircējs. Šādā situācijā sociālo pakalpojumu attīstība vienmēr būs saistīta ar katras konkrētās pašvaldības finansiālajām iespējām. Alternatīva šādai situācijai ir valsts līdzfinansējums noteikta veida pakalpojumu nodrošināšanai. Iespējams, ka ir jānosaka pamata sociālo pakalpojumu grozs, kas ir jānodrošina visiem valsts iedzīvotājiem jebkurā pašvaldībā.
- Kopumā var secināt, ka visā Rīgas reģionā sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņēmēju skaits pieaug. Tā, 2009. gadā būtiski pieaudzis sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits ir Ādažu, Kandavas, Ropažu, Ķekavas un Salacgrīvas novados. Visaugstākais sociālo pakalpojumu saņēmēju īpatsvars no iedzīvotāju skaita ir Kandavas novadā (48.8%), Ropažu novadā (21.9%), Alojās novadā (22.1%) un Ādažu novadā (18.7%). Savukārt sociālo pakalpojumu saņēmēju īpatsvars pret iedzīvotāju skaitu ir Kandavas, Alojās, Ādažu un Ropažu novados. Sociālo pakalpojumu saņēmēju skaitliskais samazinājums atsevišķās pašvaldībās ir

skaidrojams ar finansējuma samazinājumu sociālo pakalpojumu veidiem – dienas aprūpes centriem, aprūpei mājās un citiem.

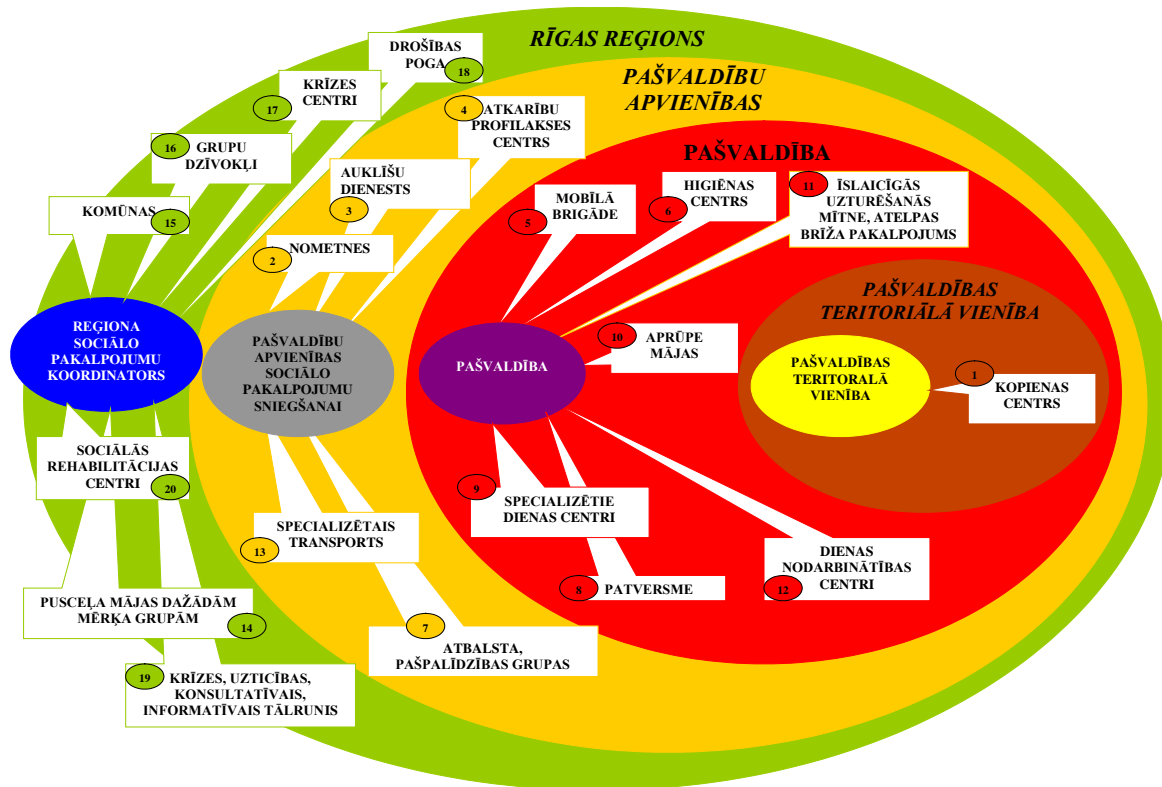
3. Iespējamie risinājumi un alternatīvu analīze

Programmas ietvaros, balstoties uz iedzīvotāju vajadzību izpēti un sociālo pakalpojumu sniedzēju izvērtējuma secinājumiem, kā arī piesaistot pārstāvjus no pašvaldību iestādēm, nevalstiskā sektora un klientu interešu organizācijām, tika izstrādāti pieci alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstības modeļi, analizētas katra priekšrocības un trūkumi. Rezultātā divi no modeļiem, kuri programmā ir specifizēti atbilstoši katras pašvaldības šī brīža situācijai un prognozēm nākotnē, izvēlēti sabiedriskajai apspriešanai:

1) jauktais alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstības modelis A – RĪGAS PILSĒTAI

2) jauktais alternatīvo sociālo pakalpojumu attīstības modelis B – Jūrmalai un novadiem

Jaukta tipa sociālo pakalpojumu attīstības modeļi pamatā ir pieņēmums, ka visus sociālos pakalpojumus var sadalīt pa to plānošanas un sniegšanas teritoriālajiem līmeņiem. Sociālie pakalpojumi saskaņā ar šo pieeju iedalās reģiona līmeņa pakalpojumos, pašvaldību apvienības līmeņa pakalpojumos, pašvaldības līmeņa pakalpojumos un pašvaldības teritoriālās vienības pakalpojumos. Saskaņā ar šo pieeju iedzīvotāji var paļauties, ka noteikta veida pakalpojumi tiek nodrošināti viņu dzīvesvietas tiešā tuvumā, noteikta veida pakalpojumi tiks nodrošināti viņu pašvaldībā vai tuvāko pašvaldību teritorijā un noteikta veida pakalpojumi - Rīgas reģionā. Pilnvaras lēmumu pieņemšanai par to, kādus un cik pakalpojumus attīstīt reģiona līmenī, tiek piešķirtas Rīgas plānošanas reģionā īpaši izveidotam pakalpojumu koordinātoram, bet lēmumus par to, kādus un cik pakalpojumus attīstīt pašvaldību līmenī, pieņem pašas pašvaldības. Jaukta tipa pakalpojumu attīstības modeļos var būt vērojamas izteiktākas centralizācijas vai decentralizācijas pakāpes.

Modeļu ietvaros piedāvātie pakalpojumi

Nr.p.k.	Pakalpojuma nosaukums	Apraksts
1.	Kopienas centrs	<ul style="list-style-type: none"> Darbojas pēc 1 pieturas aģentūras principa, visvairadzīgākie pakalpojumi vistuvāk klienta dzīvesvietai; Vienā ēkā pieejami daudzveidīgi pakalpojumi, kuru veidi tiek elastīgi izvēlēti atbilstoši iedzīvotāju vajadzībām
2.	Nometnes	<ul style="list-style-type: none"> Pakalpojuma mērķis ir vairojot mērķa grupas pārstāvju sociālās prasmes un dot iespēju socializēties
3.	Auklīšu dienests	<ul style="list-style-type: none"> Diennakts bērnu aprūpe un uzraudzība Mājas lapa internetā, t.sk. datu bāze par auklīšu pakalpojumiem; Personāls ir apmācīts arī darbam ar bērnu – invalīdu, ar bērnu ar uzvedības traucējumiem
4.	Atkarību profilakses centrs	<ul style="list-style-type: none"> Prevencijas pasākumi, t.sk. arī sabiedrības informēšana Speciālistu konsultācijas (sociālais darbinieks, narkologs, psihologs, psihiatrs - bezmaksas konsultācijas), t.sk., e-

		<p>konsultācijas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atbalsta, pašpalīdzības un psihosociālās korekcijas grupas u.c.
5.	Mobilā brigāde	<ul style="list-style-type: none"> • Iespēja pēc klienta lūguma vai citas iestādes pieprasījuma nodrošināt sociālā darbinieka un citu speciālistu konsultācijas un apsekojumu klienta dzīvesvietā • Mobilās brigādes komandā ietilpst - psihologs, sociālais darbinieks, jurists, ergoterapeits, fizioterapeits, aprūpētājs, medmāsa un citi speciālisti pēc vajadzības.
6.	Higiēnas centrs	<ul style="list-style-type: none"> • Duša, WC, pirts • Frizieris • Iespēja izmazgāt, izgludināt veļu, iespēja saņemt tīras drēbes un apavus, gultas veļu u.c.
7.	Atbalsta grupas, pašpalīdzības grupas	<ul style="list-style-type: none"> • Atbalsta grupas vada gan profesionāli (sociālie darbinieki, psihologi), gan personas, kam ir mērķa grupas pieredze profesionāla pārraudzībā (personas, kas pašas bijušas atkarīgas, gan personas, kas pašas bijušas ieslodzījumā, personas, kas pašas bijušas vardarbības upuri u.tml., kas pirms tam apmācītas atbalsta grupu vadīšanā)
8.	Patversme	<ul style="list-style-type: none"> • Dažāda līmeņa patversmes izveidošana: <ul style="list-style-type: none"> - 1.līmenis – zema labiekārtojuma nakts patversme nemotivētiem klientiem - 2.līmenis – dienas centrs un patversme - 3.līmenis - dzīvojamā platība ar minimālu komfortu un sociālā darbinieka konsultācijām, par ko klientam ir jāmaksā noteikta maksa.
9.	Dienas centri un dienas aprūpes centri	<ul style="list-style-type: none"> • Dienas centra un dienas aprūpes centra pakalpojumu var nodrošināt vienai vai vairākām mērķa grupām • Psihologa, narkologa un citu speciālistu konsultācijas atbilstoši nepieciešamībai. • Individuālas un grupas nodarbības dažādu sociālo prasmju attīstīšanā – individuālā tēla veidošana, darbs, rīcība komandā, pašnovērtējuma paaugstināšana u.c. • Brīvā laika pavadīšanas pasākumi u.c.
10.	Aprūpe mājās	<ul style="list-style-type: none"> • Aprūpe mājās nodrošina personas pamatvajadzību apmierināšanu, palīdzību mājas darbu veikšanā un personiskajā aprūpē personām, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ klienta dzīvesvietā
11.	Īslaicīgas uzturēšanās mītne, atelpas brīža pakalpojums	<ul style="list-style-type: none"> • Iespēja ievietot ģimenes locekli, kuram nepieciešama pastāvīga aprūpe, uz laiku, dodot ģimenei iespēju „atpūsties” no otra cilvēka aprūpes (doties ceļojumā, apmeklēt pasākumus, realizēt nozīmēto ārstēšanos u.tml.) • Pakalpojums tiek sniegts diennakti
12.	Atbalstītais darbs, specializētās darbnīcas, dienas nodarbinātības centri, naturālās saimniecības	<ul style="list-style-type: none"> • Pakalpojums nodrošina speciālistu atbalstu personām darbaspējīgā vecumā darba prasmju un iemaņu attīstīšanā
13.	Specializētais transports	<ul style="list-style-type: none"> • Īpaši pielāgots un speciāli aprīkots transporta līdzeklis personām ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem, kas

		<p>nogādā personas ar pārvietošanās grūtībām uz to norādītajām vietām.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apmācīts transporta vadītājs, kurš var pildīt arī asistenta funkcijas
14.	Pusceļa mājas dažādām mērķa grupām	<ul style="list-style-type: none"> • Pusceļa mājas (2-3 gadi) nodrošina mājokli, ēdināšanu, palīdzību klientam savu prasmju novērtēšanā, sociālās rehabilitācijas pakalpojumu programmas apguvi. Programma satur pasākumus, kas saistīti ar patstāvīgās dzīves un pašaprūpes prasmju (piemēram, higiēnas ievērošana, ēdiena gatavošana, apģērba un apavu izvēle un kopšana, telpu un teritorijas sakopšana, mobilitāte, veselība un drošība), darba iemaņu, sociālo prasmju apgūšanu un attīstīšanu (piemēram, saskarsme, budžeta plānošana, uzvedība, brīvā laika plānošana).
15.	Komūnas	<ul style="list-style-type: none"> • Noteiktas dienas kārtības un citu iekšējās kārtības noteikumu ievērošana. • Dzīvojamās telpas un higiēnas nodrošinājums; • Pašaprūpes iespēju nodrošināšana; • Darba terapija (nodarbinātība naturālajā saimniecībā - dārzkopībā, lopkopībā, ēst gatavošanā utml.); • Speciālistu konsultācijas – sociālais rehabilitētājs, sociālais darbinieks, psihologs;
16.	Grupu dzīvokli	<ul style="list-style-type: none"> • Sociālās rehabilitācijas pakalpojums un individuāls atbalsts klientiem, lai veicinātu klientu patstāvīgas dzīves prasmju, iemaņu apgūšanu saskaņā ar individuālu sociālās rehabilitācijas plānu. • Grupu dzīvoklis nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā klientiem, kuriem ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes sociālās rehabilitācijas institūcijā.
17.	Krīzes centri	<ul style="list-style-type: none"> • Individuālās rehabilitācijas programmas īstenošana ar mērķi adaptēties jaunajā situācijā, noteikt izmaiņu plānu un atgrieztie patstāvīgā dzīvē
18.	Drošības poga	<ul style="list-style-type: none"> • "Drošības poga" pakalpojums nodrošina nepārtrauktas saziņas iespējas, informatīvu atbalstu un palīdzību 24 stundas diennaktī personām, kurām vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ pastāv risks nonākt bezpalīdzības stāvoklī
19.	Krīzes, uzticības, konsultatīvais, informatīvais telefons	<ul style="list-style-type: none"> • Iespēja visu diennakti telefoniski sazināties ar speciālistu, kurš ir kompetents sniegt informāciju par pieejamo sociālo atbalstu krīzes situācijā vai sniegt tūlītēju konsultāciju pa telefonu • Konsultācijas nodrošina darbinieki un brīvprātīgie, kas ir speciāli apmācīti un apguvuši psiholoģiskās krīzes pārvarēšanas (krīzes intervences) metodes.
20.	Sociālās rehabilitācijas centri	<ul style="list-style-type: none"> • Rehabilitācija 1 līdz 3 gadus saskaņā ar sociālā darbinieka novērtējumu • Ar mērķa grupas izmitināšanu un izņemšanu no ierastās vides uz noteiktu laiku • Iespēja saņemt pakalpojumu visai ģimenei krīzes situācijā
21.	Pavadonis, asistents	<ul style="list-style-type: none"> • Speciālists (iepriekš speciāli sagatavots) sniedz atbalstu cilvēkam ar funkcionāliem traucējumiem ikdienas jautājumu risināšanai (palīdz nokļūt pie pakalpojumu sniedzējiem, asistē

Minētie alternatīvo sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu veidi tika izstrādāti, analizējot un integrējot Rīgas reģiona mērķa grupu pārstāvju viedokļus par viņu vajadzībām un sociālajām problēmām, kā arī esošo sociālo pakalpojumu sniegšanā iesaistīto speciālista viedokļus par mērķa grupu problēmām un iespējamajiem risinājumiem. Katras pašvaldības sociālo pakalpojumu speciālisti, izmantojot izvēlēta sociālo pakalpojumu attīstības modeļa matrici, nosaka, kādus tieši no Programmas izstrādes darba grupas sagatavotajiem alternatīvajiem sociālajiem pakalpojumiem ir nepieciešams attīstīt pašvaldībā laika posmā no 2010. – 2016.gadam un šo savu redzējumu nodod sabiedriskajai apspriešanai kopā ar Programmas 1.versiju. Septiņas sabiedriskās apspriešanas notiks visā Rīgas reģionā laika posmā no 31.marta līdz 9.aprīlim.